

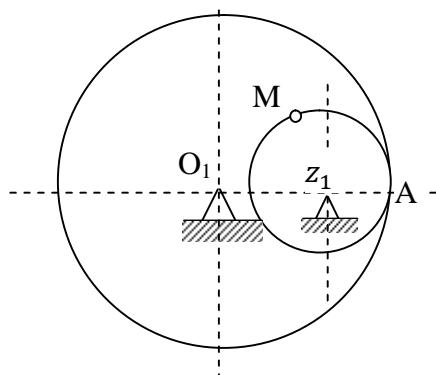
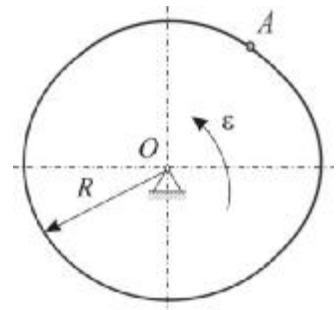
Vežba br. 5.

Obrtanje krutog tela oko nepomične ose

Brzina i ubrzanje tačke tela koje se obrće oko nepomične ose.

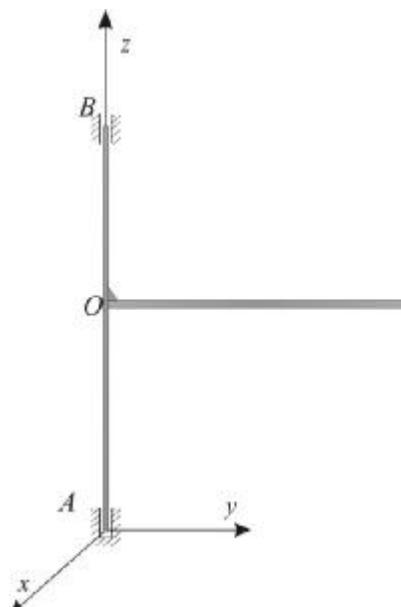
1. Vratilo se u ležištima obrće po zakonu $\varphi = \theta_0 \ln \left(1 + \frac{\omega_0}{\theta_0} t \right)$, gde su θ_0 i ω_0 konstante. Odrediti ugaonu brzinu i ugaono ubrzanje vratila. Odrediti brzinu i ubrzanje tačke na obodu vratila poluprečnika R .

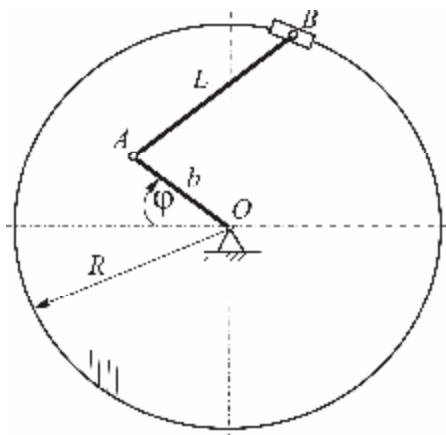
2. Disk, poluprečnika $R=2$ m se obrće oko ose koja prolazi kroz njegov centar i ima ugaono ubrzanje $\varepsilon = 2t$, (ε u $\left[\frac{1}{s^2} \right]$, t u [s]), sa smerom datim na slici. Nakon $t = 2$ [s], njegova ugaona brzina iznosi $\omega = 5 \left[\frac{1}{s} \right]$. Odrediti zakon kretanja tela i njegovu ugaonu brzinu, a zatim i brzinu i ubrzanje tačke A na obodu diska u početnom trenutku, i u trenutku $t = 1$ [s].

3. Zupčanik I sa brojem zubaca $z_1 = 80$ počinje obrtanje oko nepokretne ose iz stanja mirovanja obrćući se jednakom ubrzano sa ugaonim ubrzanjem $\varepsilon_1 = 1 \left[\frac{1}{s} \right]$ i dovodi u kretanje zupčanik II sa brojem zubaca $z_1 = 20$. Zupčanik II je unutrašnje zahvaćen sa zupčanicom I i obrće se oko nepokretne ose koja prolazi kroz tačku O_2 . Odrediti ugaonu brzinu zupčanika II kao i brzinu i ubrzanje tačke M na obimu zupčanika II posle $t_1 = 1$ [s], računato od početka kretanja, ako je poluprečnik zupčanika II $r_2 = 15$ [cm].

4. Za osovinu koja se obrće unutar ležišta A i B, kruto je i pod pravim ugлом, u tački O, vezan štap OM, dužine $\overline{OM} = 2$ [m]. Zakon obrtanja osovine je $\varphi = \frac{\pi}{4}(t + t^4)$, (t u [s], φ u [rad]). Odrediti ugaonu brzinu i ugaono ubrzanje štapa, kao i brzinu i ubrzanje tačke M u trenutku $t = 1$ [s].

5. Obrtanje štapa OA, dužine $b = 0.5 \text{ [m]}$, zglobno vezanog za nepomični zglob u A, dato je zakonom $\varphi = \frac{1}{2}(1 - e^{-4t})$, ($t \text{ u } [s], \varphi \text{ u } [\text{rad}]$). Za drugi kraj štapa (tačka A) zglobno je vezan štap AB, dužine $L = 0.8 \text{ [m]}$, koji je tački B, zglobno vezan za klizač. Klizač se kreće po vodjici koja ima oblik kružnice radijusa $R = 1 \text{ [m]}$. Odrediti brzinu i ubrzanje klizača u početnom trenutku. Odrediti ugao koji, u tom trenutku, vektor ubrzanja zaklapa sa vektorom brzine.